

מסורת הש"ס

(א) פירש הלן תפיס סתם הלן שיש לו חלום פרוץ. (ב) ע"י רש"י ורש"א פירש אכל א"י ונתן טעם. (ג) ונתן טעם (ה) ונתן טעם: מושל לבעל.

הנהגות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה אכל וכו' דהא ללישנא קמא: (ו) ת"ר"ה כפ"י וה"ה דנקט טעם לישנא דלא נקט: (א) בא"י כפ"י ר"י שיתוף טעם בן כ"ו:

הדר פרק ששי עירובין

עב.

עין משפט
נר מצוה

ע"א א ב מ"י פ"ד מהל' עירובין הל' א פתח ע"א א טע"ע א"ה ט"י ע"ע פ"ק ג:

רבינו הנגאל

והכתיב אומרים (אין) מערבין או מערבין משתתפין. אוקמה משמיה דרב הכי קמ"י, או מערבין בחצירות כפתו ושכח אחז מהן ולא נשתתף ובטיל דמייהו. ל"י מאיר אית ליה בישול ומותרין כאן וכאן. או משתתפין כפ"י בין ושכח אחד טעמי חצר ולא עירב טהורין כאן וכאן. ואסיקנא דכולי עלמא עירובי חצירות כפת דאין סומכין על עירוב במקום שיתוף. דאמר רב יהודה אמר רב הלכה כר"י מאיר ורב ברונא אמר רב הלכה כאלעזר כו. ת"ר. מ"י חמש חבורות ששבתו בטרקלין אחרי. פ"י בירח אחת כ"ו. דאוקמה רב נתן מחלוקת בית שמאי ובית הלל הללו הולקין במסיפס. פ"י פ"ק דא"ר. אבל אם הם חלוקים במחיצה י' שפטים דברי הכל עירוב לכל חבורה. איכא דאמרי אמר רב נתן אף במסיפס מחלוקת. פ"י פ"ק ד"י ח"א ור"י שמתן כר"י. חד אמר מחלוקת במחיצות שאין בניעות לחוקה כ"ו.

והד אמר ב"ן. אפי' רבנן מודו דלא סמכין עליה בחצר דלא אמרי' מנו: כי פליגי בספס. ופליגי בין בשיתוף בין בעירוב דל"י מאיר אין סומכין על זה במקום זה: מאי לאו כ"ו. וקשיא למאן דאמר בין לא פליגי: או משתתפין במבוי כפס. דמשתתפין דומיא דמעריבין קמ"י: הלכתא ומנהג ונהגו כפרק בתרא דתענית (דף ט"ו): מפושט הלכה דרשין כפירקא הלכה כרבי מאיר מנהג מדרש לא דרשין אורחי מורין ליחד כהא לימלך נהגו אורחי נמי לא מורין ואי עבוד לא מחיין בהו: מתני' בערקלין אהד. ותלקוהו למתנה וכולן יש להן פתח מן הערקלין לחצר וצריך לערב עם שאר בני חצר: כ"ש אומרים. רשומיהן הולקין וצריך לכל חבורה ליתן פתח בעירוב הלך דהוה לכו כ"ה כמים וה"ה דלא בלא להוואי מרשות זו לזו צריכין עירוב צינין: וכו' אומרים. אין מחילה זו חילוק רשות דמחילה שפלה היא דמפרש גמ' הלכך עירוב אחד לכולן וצריך הערקלין נמי מוציאין מן לזו בלא עירוב כהערקלין מחבין וסיון צינין א"כ עירוב נעשה אחד מהן שלים לכולן דאמרי' לקמ"י חמשה שגבו את עירובן כלומר שצריכין בחמשה כמים בחצר ועירוב צינין והוה לזו חצר א"כ באין לערב עם אחרים עירוב אחד לכולן: ומודין כשקלקלן שרייין כ"ו. דהוה לכו כ"ה כמים ולא דמו לה' שגבו את עירובן שהוה לנו עירוב צינין: כ"ו מחלוקת. כשרשומיהן חלוקות במסיפס מחילה נמוכה של החיות ע"ש דהתם לבית הלל

והד אמר ב"ן דכו"ע לא פליגי דבעינן חרתי כי פליגי בפת מיתובי והכמים אומרים או מערבין או משתתפין מאי לאו או מערבין בחצר כפת או משתתפין במבוי בין אמר רב גידל אמר רב ה"ק או מערבין בחצר כפת ומותרין כאן וכאן או משתתפין במבוי כפת ומותרין כאן וכאן אמר רב יהודה אמר רב הלכה כרבי מאיר ורב הונא אמר מנהג כר"מ ורבי יוחנן אמר רבנן העם כרבי מאיר: מתני' חמשה חבורות ששבתו בטרקלין אחד כ"ש אומרים עירוב לכל חבורה וחבורה וכו' אומרים עירוב אחד לכולן ומודים בזמן ששקצתן שרייין בחדרים או בעליות שהן צריכין עירוב לכל חבורה וחבורה: גמ' אמר רב נתן מחלוקת. במסיפס אבל בחצירה עשרה דברי הלל עירוב לכל חבורה וחבורה איכא דאמרי אמר ר"נ אף במסיפס מחלוקת פליגי בה רבי חייא ורבי שמעון כרבי חד אמר מחלוקת. במחיצות המגיעות לתקרה אבל מחיצות שאין מגיעות לתקרה דברי הכל עירוב אחד לכולן והד אמר מחלוקת. במחיצות שאין מגיעות לתקרה אבל מחיצות המגיעות לתקרה דברי הכל צריכין עירוב לכל חבורה וחבורה מיתובי

שנמנו ומשמע דכל שכן אם היה בית גמור גרע לענין שיתוף והא דנקט וי' כהא דלא גרע שלא תאמר כי היכי דיואלין מכלל כמים לענין עירוב יואלין נמי מכלל חצר לענין שיתוף לפי שיש מחילות מכלל עירוב וחצר כפי ד' אמות ובהאי צ"ח ל"כ ד' אמות והשתא הך דבעל הבית שהיה שותף לשכניו היה בין והיה נמי דלעיל נמי דליקטי מר רביעיתא דחלל לרין לומר דנחצר היה אותו חבית דבשיתופי מבוואות איירי דאילו עירובי חצירות כפי פת וצירושלמי משמע כפי הקונט' ד"ש בית דלמחר כ"י מי שהולאחיו עירוב לרין בית שיתוף רבי שיטתך בית מלחא דשמואל אמרה שיתוף לרין בית שיתוף רבי אבהו (א) כשם רבי יוחנן ונתנו בין באייר דחצר ובין באייר דמבוי משמע כדריא דכ"ש בית: ב"ה"ג העם כ"ו. מאיר. כפרק בתרא דתענית (דף ט"ו): מפושט דאורחי לא מורין כותיה ואי עבדינן לא מחיין כדרייהו וי"ת מה מחאה שייך כאן אם מחמיירין כ"מ לעשות עירוב ויתוף וי"ל דלא היו צרכה לבעלה אי נמי אם נמנעים על כך לביא סבין וחמין לצורך מילה אי נמי לבי הא דלמחר כ"מ שהולאחיו (לעיל דף ט"ו). גבי חצר שני מבוואות והיא רגילה בחצר אם עירב רגיל לעצמו חוה שאינו רגיל לא עירב והיא נמי לא עירבה דוחה אותה אלל מי שאינה רגילה דכופין על מדת סדום והשתא אם עירב מי שאינו רגיל ולא שיתף והם דוחין אותה אלל מי שאינו רגיל כ"מ דבעי שיתוף לא מחיין בהו אי נמי אם עירבה עם שניהם ולא שיתפה אלל עם האחד דלרנכן הוו להו עירבה עם שניהם אסורה עם שניהם ולר"מ עם אוחו ששיתפה עמו ומותרת דעם האחר לא נשתתפה ואין עירוב מועיל במקום שיתוף: וצ"ל דין כששקצתן שרייין בחדרים ועליות שהן צריכין עירוב כ"ש בחבורה וחבורה. והי' מדרים ועליות איירי כגון שכל אחד פתוח לחצר כדפירש בקונט' דהך ה' חבורות ששבתו בטרקלין כולהו יש להן פתח מן הערקלין לחצר דאם לא היה לכל אחד פתח לחצר הוה אחרתן פנימי נתון עירובו ודיו או שני הפנימיים ל"י יוחנן דסוף פרקין גבי עשרה כמים זה לפיטס מזה ומיכה אם יש לאדם סופר או מלמד בביתו או ענין אותן [הנצמורסין] הנצין ללמוד תורה ושריין כל אי עבדו או בעלייה כפני עמנו אע"פ שחלוקין מבעל הבית כפתו אין אוקרין עליו ולא כעו עירוב בין יש להם פתח לכה"ג בין אין להם פתח לכה"ג דלא מיבעיא אם כולם אוכלין במקום אחד אף ע"פ שכל אחד ישן בחדרו ק"ל כמאן דלמחר לקמן (דף ע"ג). מקום פתח גורם אלל אפילו לשמואל דלמחר מקום לניה גורם או אפילו אוכלין וישנים כל אחד בחדרו אין אוקרין זה על זה כיון שכולם משתמטין בתוך הבית ככל עיקר תשמישתיה כאפיה ונביטול וכל דבר תשיבי כולהו כאלו אוכלים וישנים במקום אחד אע"פ שיש להם פתח לזר ר"ר הכל נקראים על שם בעל הבית ועוד דאין משאל להם רשותו לאסור עליו ולא על זה ומאי לסוקניהו והוה ליה כה' שכירים וה' לקיטים דלא אמרי' להממיר כדאמרין לעיל (דף ט"ו). דלמחר נתון עירובו דיו ואפי' שרייין בחדרים ובעליות דאם כשריין כולם בבית כזה לא הוה מתשפת אפי' דקאמר מזה דאפילו היה הבית שלהם לא היו אוקרין זה על זה וכיון דגבי נכרי דדירתו לא שמה דירה לא אסרי אלל תשיבי כולהו חדר כל שכן גבי ישראל דדירתו שמה דירה דבעלה דירסם גבי דירתו של בע"ה ולא דמי למקלקלן שרייין בחדרים ובעליות דהכא שיש כה לזה כמו לזה ואע"פ שהקילו בנכרי עפי מנישראל דמי מושיל דוכתא לישראל אחר דשראל נתון עירובו דיו ואע"פ שאין הנכרי רואה לעשר עירוב כ"כ גבי נכרי וכה"ג בביתו של ישראל לא שרי החם נמי טעמא משום דדירת נכרי לא תשיבי כ"כ אלל מכל מקום יש ללמוד מדלל אסרי חמשה שכירים זה על זה גבי נכרי כל שכן גבי ישראל כדפירשית: במחיצות המגיעות לתקרה. והא דקמ"י ממ"י דמודים היכא דמקלקלן שרייין בחדרים ובעליות לא דמי דהכא איירי במחילות ערלי כגון יריעות שמפסיקין עד התקרה: רבי